

ITÄ-SAVON ELÄINLÄÄKINTÄHUOLLON VALVONTASUUNNITELMAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI 2023

Itä-Savon ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen suunnitelma eläinlääkäripalveluiden sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan järjestämiseksi vuodelle 2023 hyväksyttiin alueellisessa ympäristöterveydenhuoltojaostossa 13.1.2023 § 4. Ko. suunnitelma on osa koko ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmaa. Suunnitelma on laadittu eläinlääkintähuoltolain ja Ruokaviraston ohjeistuksen mukaisesti.

Eläinlääkintähuollon valvontasuunnitelman toteutumista arvioidaan vuosittain ja arvioinnista laaditaan arviointiraportti. Arviointiraportti hyväksytään ympäristöterveydenhuoltojaostossa, jonka jälkeen raportti lähetetään aluehallintovirastolle arvioitavaksi.

Eläinlääkäripalveluiden ja terveydenhuoltopalveluiden saatavuus ja laatu

Itä-Savon ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen kymmenen kunnaneläinlääkäriä (praktikkoo) huolehtivat peruseläinlääkäripalveluista kukin omalla toimialueellaan. Toimipisteet sijaitsivat Juvalla, Puumalassa, Rantasalmella, Savonlinnassa ja Sulkavalla. Yhteistoiminta-alue on jaettu kahteen päivystyspiiriin; läntinen: Juva, Puumala, Ranta-salmi, Sulkava sekä itäinen: Enonkoski ja Savonlinna. Kiiretilanteissa apua on annettu tarvittaessa yli päivystyspiirirajojen.

Palvelujen saatavuus ja laatu ovat olleet pääosin suunnitelman mukaista. Henkilöstössä on ollut vanhempainvapaista johtuvia poissaolojaksoja, osa-aikaisuuksia sekä joitain muita ennakoimattomia poissaoloja, mikä etenkin alkuvuodesta näkyi ja tuntui toimintojen järjestämisessä. Kesäsisäisrekrytoinnissa onnistuttiin hyvin.

Eläinlääkärien saatavuus 24/7 on alueellisesti toteutunut ja kiireellinen eläinlääkärinapu on ollut aina saatavissa suunnitelman mukaisesti. Eriytettyä eläinlääkäripäivystystä (hyöty-/pieneläimet) ei ole alueellamme otettu käyttöön, koska eläinlääkärit ovat katsoneet, että pieneläimet eivät rasita päivystystyössä liikaa. Keskitetty päivystysnumero oli toiminnassa.

Vakiintunutta yksityistä eläinlääkäripalvelun tarjontaa on yhteistoiminta-alueella lähinnä pieneläimille Savonlinnan kaupunkialueella. Sopimuksia yksityisten palveluntarjoajien kanssa ei ole tehty, mutta epävirallinen yhteistyö toimii esimerkiksi erikoiseläinlääkäri-palvelujen osalla.

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta

Yhteistoiminta-alueella on ollut käytettävissä vuoden 2012 alusta valvontaeläinlääkäri. Loppuvuonna 2023 käytössä oli kolmen valvontaeläinlääkärin resurssi. Valvontaeläinlääkärit ovat tehneet yhteistoiminta-alueella sekä epäilyyn perustuvia että suunnitelmallisia tarkastuksia. Etenkin epäilyyn perustuvien tehtävien määrä on valvontaeläinlääkärien saatavuuden myötä kasvanut merkittävästi ja osa tehtävistä on ollut hyvinkin vaativia. Kiireellisissä eläinsuojelutapauksissa sekä loma-aikoina praktikkoeläinlääkärit ovat avustaneet tapausten hoidossa. Lisäksi valvontaeläinlääkärit ovat

voineet tehdä rajat ylittävää yhteistyötä Mikkelin ympäristöpalveluiden sekä Keski-Savon ympäristötoimen valvontaeläinlääkärien kanssa. Tulevaisuudessa on kiinnitettävä huomiota entistä enemmän eläinsuojelutyötä tekevien viranhaltijoiden yhteistyöhön, työsuojelun ja -turvallisuuden kehittämiseen, työssäjaksamiseen sekä yhä monimutkaisemmiksi menevien tapausten käsittelyissä tarvittavien tukipalveluiden saatavuuteen.

Pätevyyden ja osaamisen varmistaminen

Ennen työsuhteiden solmimista on varmistettu henkilöstön pätevyys työ- ja opiskelutodistuksin sekä tarkistamalla eläinlääkärinoikeudet Ruokaviraston ylläpitämästä eläinlääkärirekisteristä.

Kaikki eläinlääkärit ovat osallistuneet aluehallintoviraston ja Ruokaviraston järjestämiin koulutuksiin ja työnohjauksiin. Lisäksi on hyödynnetty muita alan koulutuksia. Koulutussuunnitelmaa on noudatettu ja koulutuspäiviä on yksikköön kertynyt noin kuusi (6) päivää / henkilö.

Tilasto eläinlääkäripalvelujen käytöstä

Taulukossa 1. on esitetty tilasto eläinlääkintäpalvelujen käytöstä sekä käyntimaksujen kertymät vuosilta 2019-2023. Vuoden 2023 osalta käyntimaksujen osuutta ei ole saatu eriteltyä talouden toteumassa.

Taulukko 1. Eläinlääkintäpalvelujen käyttö 2019-2023

Eläinlääkintähuolto	2019	2020	2021	2022	2023
Hyötyeläinsuoritteet	2874	2869	2756	2448	2582
Pieneläinsuoritteet	5996	5879	6012	5558	6472
Eläinsuojelutarkastukset	153	172	184	284	n. 260
YHTEENSÄ	9023	8920	8952	8290	9314
Käyntimaksut €	49 245,38	49 277,45	54 324,04	41 942,19	-

Taulukossa esitetyistä hyöty- ja pieneläinsuoritteista päivystysaikaisia käyntejä vuonna 2023 oli hyötyeläinpuolella 590 kappaletta ja pieneläinpuolella 1036 kappaletta. Terveystenhuoltokäyntien määrä oli arviolta 130 kappaletta. Vuonna 2022 päivystyskäyntejä hyötyeläinpuolella oli 518, vuonna 2021 oli 605 kpl, vuonna 2020 oli 646 kpl, vuonna 2019 oli 665 kpl ja vuonna 2018 oli 718 kpl. Pieneläinpuolella päivystyskäyntejä vuonna 2022 oli 957, vuonna 2021 oli 1041 kpl, vuonna 2020 oli 893, vuonna 2019 oli 892 kpl ja vuonna 2018 oli 893 kpl. Terveystenhuoltokäyntejä vuosina 2018-22 oli noin 130 kpl vuodessa.

Arviointiraportin yhteenveto

Eläinlääkäripalvelujen saatavuus ja tarjonta Itä-Savon eläinlääkintähuollon alueella oli hyväksyttävällä tasolla vuonna 2023. Kehitettävää jäi esimerkiksi yhteiskäytössä olevan praktiikkaohjelman järjestämisessä. Lisäksi eläinperäisten elintarvikkeiden alkutuotannon valvonnassa, johtamisessa ja sijaisrekrytoinnissa on edelleen kehitettävää ja siihen on syytä kohdentaa lisäresursseja. Kesäkandien perehdytyksessä kokeilussa ollut tutor-malli oli onnistunut ja kyseistä perehdytysmallin käyttöä jatketaan tuleville vuosille.

Toimitilat ovat toimintoihin nähden riittävästi varusteltuja, mutta rakenteelliseen kuntoon on syytä kiinnittää lisähuomiota.

Henkilöstöresurssien puolella sijaisia etsittiin ja palkattiin tarpeen mukaan - välillä toki sijaisten saatavuus asetti rajoitteita. Valvontaeläinlääkäri on koettu tarpeelliseksi; tehtäviä on resursseihin nähden välillä liikaakin, tehtävät ovat haastavia ja vuoden 2018 aikana saatu lisäresurssi osoittautui tarpeelliseksi eläinsuojelun puolella. Eläinsuojeluntehtävien nykyisen kaltainen omistajaohjaus aiheuttaa hankalaksi koettua ja aikaa vievää byrokratiaa maksujen takaisin perinnöissä. Avustavana henkilöstönä on ollut käytössä klinikkaeläinhoitajat Savonlinnassa ja Juvalla, jotka ovat olleet erityisen tarpeen yhteisvastaanottojen avustavien tukitoimintojen järjestäjinä. Lisäksi Savonlinnassa ja Juvalla on ollut klinikkaeläinhoitajiksi opiskelevat oppisopimusopiskelijat, ja he ovat panoksellaan tehostaneet merkittävästi asiakaspalvelua sekä eläinlääkinnällisiä toimintoja.